

TRƯỜNG ĐẠI HỌC PHENIKAA
KHOA KHOA HỌC CƠ BẢN
BỘ MÔN TOÁN

ĐỀ KIỂM TRA GIỮA HỌC KỲ II (2022-2023)

MÔN HỌC: GIẢI TÍCH

LỚP: Giải tích-1-2-22(N02)

THỜI GIAN LÀM BÀI: 60 PHÚT (Không kể thời gian phát đề)

NGÀY KIỂM TRA: 18/04/2023

CA 1

Câu 1 (3,0 điểm). Tính vi phân toàn phần của hàm số $f(x, y, z) = \sqrt{x^2 + y^3 + 7z}$. Sử dụng kết quả này, hãy tính gần đúng giá trị của biểu thức sau:

$$A = \sqrt{(0,9)^2 + (2,1)^3 + 7 \times (1,1)}.$$

Câu 2 (2,0 điểm). Tính tích phân sau:

$$\iint_R xy \, dx dy,$$

trong đó miền R là tam giác ABC với tọa độ của ba đỉnh như sau: $A(0,0), B(2,0), C(2,1)$.

Câu 3 (3,0 điểm). Tính tích phân sau:

$$I = \iiint_T (x^2 + y^2 + 2z^2) \, dx dy dz,$$

trong đó T là một vùng được giới hạn bởi các điều kiện: $z \leq 0$ và $x^2 + y^2 + z^2 \leq a^2$.

Câu 4 (2,0 điểm). Sử dụng tích phân bội hai, bạn hãy tính diện tích hình phẳng giới hạn bởi hai đường: $x = y^2$ và $x^2 + y^2 = 2$ với $-1 \leq y \leq 1$.

Ghi chú:

- Sinh viên không được sử dụng tài liệu nào;
- Cán bộ coi thi không được giải thích gì thêm.

TRƯỜNG ĐẠI HỌC PHENIKAA
KHOA KHOA HỌC CƠ BẢN
BỘ MÔN TOÁN

ĐỀ KIỂM TRA GIỮA HỌC KỲ II (2022-2023)

MÔN HỌC: GIẢI TÍCH

LỚP: Giải tích-1-2-22(N02)

THỜI GIAN LÀM BÀI: 60 PHÚT (Không kể thời gian phát đề)

NGÀY KIỂM TRA: 18/04/2023

CA 2

Câu 1 (3,0 điểm). Tính vi phân toàn phần của hàm số $f(x, y, z) = \sqrt{x^3 + y^2 + z^2}$. Sử dụng kết quả này, hãy tính gần đúng giá trị của biểu thức sau:

$$A = \sqrt{(0,9)^3 + (2,1)^2 + (1,9)^2}.$$

Câu 2 (2,0 điểm). Tính tích phân sau:

$$\iint_R (x + y) \, dx dy,$$

trong đó miền R là tam giác ABC với tọa độ của ba đỉnh như sau: $A(0,0), B(2,0), C(2,-1)$.

Câu 3 (3,0 điểm). Tính tích phân sau:

$$I = \iiint_T (x^2 + y^2 + 3z^2) \, dx dy dz,$$

trong đó T là một vùng được giới hạn bởi các điều kiện: $z \geq 0$ và $x^2 + y^2 + z^2 \leq a^2$.

Câu 4 (2,0 điểm). Sử dụng tích phân bội hai, bạn hãy tính diện tích hình phẳng giới hạn bởi hai đường: $x = -y^2$ và $x^2 + y^2 = 2$ với $-1 \leq y \leq 1$.

Ghi chú:

- Sinh viên không được sử dụng tài liệu nào;
- Cán bộ coi thi không được giải thích gì thêm.

ĐÁP ÁN

CA 1

Câu 1 (3,0 điểm) Vi phân toàn phần của hàm $f(x, y, z) = \sqrt{x^2 + y^3 + 7z}$ là

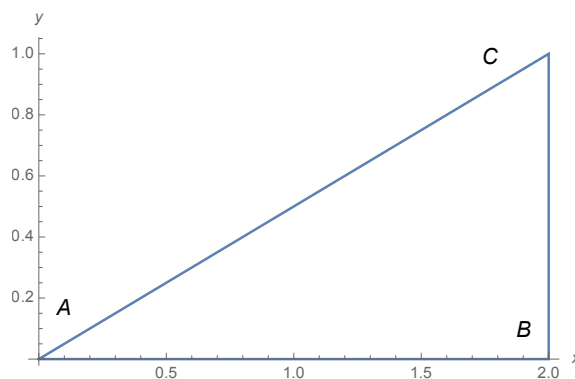
$$df(x, y, z) = f_x dx + f_y dy + f_z dz = \frac{x}{\sqrt{x^2 + y^3 + 7z}} dx + \frac{3y^2}{2\sqrt{x^2 + y^3 + 7z}} dy + \frac{7}{2\sqrt{x^2 + y^3 + 7z}} dz.$$

Giá trị gần đúng của biểu thức $\sqrt{(0,9)^2 + (2,1)^3 + 7 \times (1,1)}$ tính thông qua vi phân toàn phần là

$$\begin{aligned} f(0,9;2,1;1,1) &\simeq f(1,2,1) + df(1,2,1) \\ &= \sqrt{1^2 + 2^3 + 7 \times 1} \\ &\quad + \frac{1}{\sqrt{1^2 + 2^3 + 7 \times 1}} \times (-0,1) + \frac{3 \times 2^2}{2\sqrt{1^2 + 2^3 + 7 \times 1}} \times (0,1) + \frac{7}{2\sqrt{1^2 + 2^3 + 7 \times 1}} \times (0,1) \\ &= 4 - \frac{0,1}{4} + \frac{1,2}{8} + \frac{0,7}{8} \\ &= 4 - 0,025 + 0,15 + 0,0875 \\ &= 4,2125. \end{aligned}$$

Câu 2 (2,0 điểm) Miền R (tam giác ABC) được mô tả bởi hình sau:

Bây giờ ta cần xác định phương trình đường thẳng chứa đoạn AC . Gọi dạng tổng quát của phương

Hình 1: Tam giác ABC .

trình đường thẳng này là $y = ax + b$. Tại $A(0,0)$, ta có $0 = a \cdot 0 + b$ nên suy ra $b = 0$. Tại $C(2,1)$, ta có $1 = 2a$ nên suy ra $a = 1/2$. Kết luận: phương trình đường thẳng chứa đoạn AC là $y = x/2$. Do đó, ta tính được tích phân như sau:

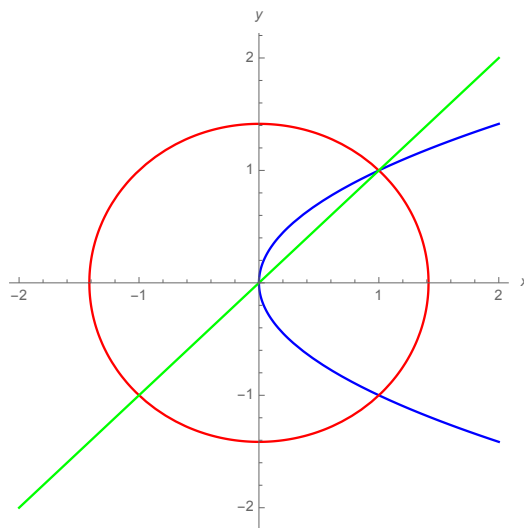
$$I = \iint_R xy \, dx dy = \int_0^2 dx \int_0^{x/2} xy dy = \int_0^2 dx \left(x \frac{y^2}{2} \Big|_0^{x/2} \right) = \int_0^2 \frac{x^3}{8} dx = \frac{x^4}{32} \Big|_0^2 = \frac{1}{2}.$$

Câu 3 (3,0 điểm) Sử dụng hệ toạ độ cầu với $x = r \sin \theta \cos \varphi$, $y = r \sin \theta \sin \varphi$, $z = r \cos \theta$, và $J = r^2 \sin \theta$. Với điều kiện $z \leq 0$ ta suy ra $\frac{\pi}{2} \leq \theta \leq \pi$. Hai biến còn lại không bị ảnh hưởng từ điều kiện $z \leq 0$ nên chúng nằm trong khoảng như sau $0 \leq \varphi \leq 2\pi$ và $0 < r \leq a$. Ta có

$$\begin{aligned} I &= \int_0^{2\pi} d\varphi \int_0^a dr \int_{\pi/2}^{\pi} (r^2 \sin^2 \theta + 2r^2 \cos^2 \theta) r^2 \sin \theta d\theta \\ &= \left(\varphi \Big|_0^{2\pi} \right) \left(\int_0^a r^4 dr \right) \left[\int_{\pi/2}^{\pi} (\cos^2 \theta + 1) d(-\cos \theta) \right] \\ &= 2\pi \left(\frac{r^5}{5} \Big|_0^a \right) \left(-\frac{\cos^3 \theta}{3} - \cos \theta \Big|_{\pi/2}^{\pi} \right) \\ &= \frac{8}{15} \pi a^5. \end{aligned}$$

Câu 4 (2,0 điểm) Hình phẳng được mô tả bởi hình sau:

Nhận xét: Ta thấy hình phẳng này chứa hai nửa bằng nhau (nằm góc phần tư thứ nhất và tư) và

Hình 2: Hình phẳng giới hạn bởi đường tròn màu đỏ và parabol màu xanh nước biển.

đối xứng nhau qua trục Ox nên ta chỉ cần tính diện tích nửa nằm trong góc phần tư thứ nhất.

Ta dùng đường thẳng $y = x$ (màu xanh lá) đi qua hai giao điểm nằm trong góc phần tư thứ hai của đường tròn và parabol để chia thành hai hình phẳng nhỏ A và B : Hình phẳng A tạo bởi từ đường màu đỏ, màu xanh lá và trục Ox ; hình phẳng B tạo bởi từ đường xanh lá và xanh nước biển.

Diện tích hình phẳng A được tính trong hệ toạ độ cực như sau:

$$S_A = \int_0^{\sqrt{2}} dr \int_0^{\pi/4} r d\varphi = \frac{\pi}{4}.$$

Diện tích hình phẳng B được tính trong hệ toạ Đề-các như sau:

$$S_B = \int_0^1 dx \int_x^{\sqrt{x}} dy = \frac{1}{6}.$$

Do đó, diện tích nửa nằm trong góc phần tư thứ hai là

$$S_1 = S_A + S_B = \frac{\pi}{4} + \frac{1}{6}.$$

Do đó, diện tích của hình phẳng giới hạn bởi đường tròn màu đỏ và parabol màu xanh nước biển là

$$S = 2S_1 = \frac{\pi}{2} + \frac{1}{3}.$$

ĐÁP ÁN

CA 2

Câu 1 (3,0 điểm) Vi phân toàn phần của hàm $f(x, y, z) = \sqrt{x^3 + y^2 + z^2}$ là

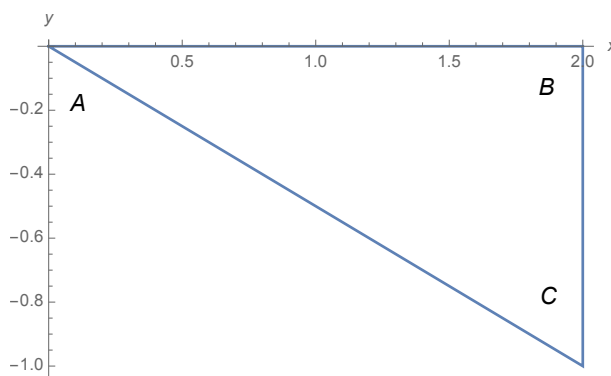
$$df(x, y, z) = f_x dx + f_y dy + f_z dz = \frac{3x^2}{2\sqrt{x^3 + y^2 + z^2}} dx + \frac{y}{\sqrt{x^3 + y^2 + z^2}} dy + \frac{z}{\sqrt{x^3 + y^2 + z^2}} dz.$$

Giá trị gần đúng của biểu thức $\sqrt{(0,9)^3 + (2,1)^2 + (1,9)^2}$ tính thông qua vi phân toàn phần là

$$\begin{aligned} f(0,9;2,1;1,9) &\simeq f(1,2,2) + df(1,2,2) \\ &= \sqrt{1^3 + 2^2 + 2^2} \\ &\quad + \frac{3 \times 1^2}{2\sqrt{1^3 + 2^2 + 2^2}} \times (-0,1) + \frac{2}{\sqrt{1^3 + 2^2 + 2^2}} \times (0,1) + \frac{2}{\sqrt{1^3 + 2^2 + 2^2}} \times (-0,1) \\ &= 3 - \frac{0,3}{6} \\ &= 3 - 0,05 \\ &= 2,95. \end{aligned}$$

Câu 2 (2,0 điểm) Miền R (tam giác ABC) được mô tả bởi hình sau:

Bây giờ ta cần xác định phương trình đường thẳng chứa đoạn AC . Gọi dạng tổng quát của phương

Hình 3: Tam giác ABC .

trình đường thẳng này là $y = ax + b$. Tại $A(0,0)$, ta có $0 = a \cdot 0 + b$ nên suy ra $b = 0$. Tại $C(2,-1)$, ta có $-1 = 2a$ nên suy ra $a = -1/2$. Kết luận: phương trình đường thẳng chứa đoạn AC là $y = -x/2$. Do đó, ta tính được tích phân như sau:

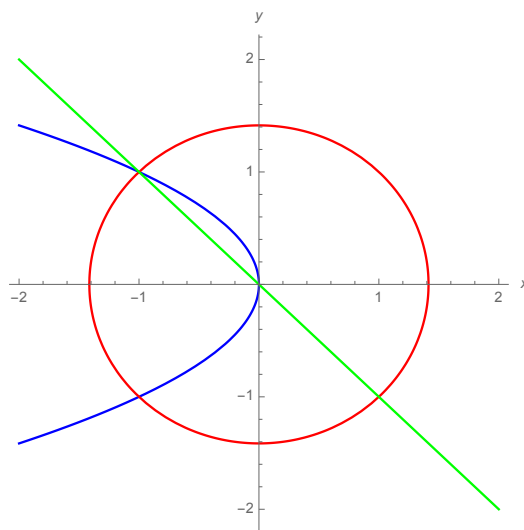
$$I = \iint_R (x + y) \, dx dy = \int_0^2 dx \int_{-x/2}^0 (x + y) dy = \int_0^2 dx \left(xy + \frac{y^2}{2} \Big|_{-x/2}^0 \right) = \int_0^2 \frac{3x^2}{8} dx = \frac{x^3}{8} \Big|_0^2 = 1.$$

Câu 3 (3,0 điểm) Sử dụng hệ toạ độ cầu với $x = r \sin \theta \cos \varphi$, $y = r \sin \theta \sin \varphi$, $z = r \cos \theta$, và $J = r^2 \sin \theta$. Với điều kiện $z \geq 0$ ta suy ra $0 \leq \theta \leq \frac{\pi}{2}$. Hai biến còn lại không bị ảnh hưởng từ điều kiện $z \leq 0$ nên chúng nằm trong khoảng như sau $0 \leq \varphi \leq 2\pi$ và $0 < r \leq a$. Ta có

$$\begin{aligned} I &= \int_0^{2\pi} d\varphi \int_0^a dr \int_0^{\pi/2} (r^2 \sin^2 \theta + 3r^2 \cos^2 \theta) r^2 \sin \theta d\theta \\ &= \left(\varphi \Big|_0^{2\pi} \right) \left(\int_0^a r^4 dr \right) \left[\int_0^{\pi/2} (2 \cos^2 \theta + 1) d(-\cos \theta) \right] \\ &= 2\pi \left(\frac{r^5}{5} \Big|_0^a \right) \left(-\frac{2 \cos^3 \theta}{3} - \cos \theta \Big|_0^{\pi/2} \right) \\ &= \frac{10}{15} \pi a^5. \end{aligned}$$

Câu 4 (2,0 điểm) Hình phẳng được mô tả bởi hình sau:

Nhận xét: Ta thấy hình phẳng này chứa hai nửa bằng nhau (nằm góc phần tư thứ hai và ba) và đối

Hình 4: Hình phẳng giới hạn bởi đường tròn màu đỏ và parabol màu xanh nước biển.

xứng nhau qua trục Ox nên ta chỉ cần tính diện tích nửa nằm trong góc phần tư thứ hai.

Ta dùng đường thẳng $y = -x$ (màu xanh lá) đi qua hai giao điểm nằm trong góc phần tư thứ hai của đường tròn và parabol để chia thành hai hình phẳng nhỏ A và B : Hình phẳng A tạo bởi từ đường màu đỏ, màu xanh lá và trục Ox ; hình phẳng B tạo bởi từ đường xanh lá và xanh nước biển.

Diện tích hình phẳng A được tính trong hệ toạ độ cực như sau:

$$S_A = \int_0^{\sqrt{2}} dr \int_{3\pi/4}^{\pi} r d\varphi = \frac{\pi}{4}.$$

Diện tích hình phẳng B được tính trong hệ toạ Đề-các như sau:

$$S_B = \int_{-1}^0 dx \int_{-x}^{\sqrt{-x}} dy = \frac{1}{6}.$$

Do đó, diện tích nửa nằm trong góc phần tư thứ hai là

$$S_1 = S_A + S_B = \frac{\pi}{4} + \frac{1}{6}.$$

Do đó, diện tích của hình phẳng giới hạn bởi đường tròn màu đỏ và parabol màu xanh nước biển là

$$S = 2S_1 = \frac{\pi}{2} + \frac{1}{3}.$$